

Statsrådets skrivelse till Riksdagen med anledning av ett förslag till rådets förordning om samordning av stödet till kandidatländerna inom ramen för strategin inför anslutningen

I enlighet med 54 b § riksdagsordningen översänds till riksdagen ett förslag från Europeiska gemenskapernas kommission av den 18 mars 1998 till rådets förordning om

samordning av stödet till kandidatländerna inom ramen för strategin inför anslutningen samt en promemoria om förslaget.

Helsingfors den 23 april 1998

Statsminister *Paavo Lipponen*

Utrikesråd *Eikka Kosonen*

UTRIKESMINISTERIET

PROMEMORIA NR 1
16.4.1998**KOMMISSIONENS FÖRSLAG TILL FÖRORDNING OM SAMORDNING
AV STÖDET TILL KANDIDATLÄNDERNA INOM RAMEN FÖR STRATEGIN INFÖR
ANSLUTNINGEN**

(KOM(1998) 150 slutlig)

1. Allmänt

Europeiska kommissionen lade den 15 juli 1997 fram meddelandet Agenda 2000, där linjerna för unionens framtida politik dras upp. I Agenda 2000 presenterade kommissionen en strategi för stöd till kandidatländerna i Öst- och Centraleuropa inför unionsmedlemskapet. Det generella målet för strategin är att erbjuda kandidatländerna ett samstämmt program inför medlemskapet. Programmet samordnar stödformerna i partnerskapen inför anslutning och gör kandidatländerna förtrogna med unionens politikområden och procedurer.

I december 1997 kom Europeiska rådet i Luxemburg överens om två nya finansieringsinstrument inför anslutningen: ett jordbruksstöd samt ett strukturstöd, som i första hand omfattar bidrag till liknande åtgärder som sammanhållningsfonden. Beslut rörande Phareprogrammet har fattats redan tidigare. Stödet inför anslutningen består således av tre finansieringsinstrument: Phare, strukturstöd (ISPA) och stöd till jordbruks- och landsbygdsutveckling. Kommissionen har föreslagit ett årligt stöd inför anslutningen på sammanlagt 3,16 miljarder euro genom dessa finansieringsinstrument under nästa finansiella period (2000—2006). Med stöden finansieras projekt i tio kandidatländer (Bulgarien, Estland, Lettland, Litauen, Polen, Rumänien, Slovakien, Slovenien, Tjeckien och Ungern). Cypern har en egen anslutningsstrategi och kan därför inte få bidrag från de finansieringsinstrument som är avsedda för de övriga kandidatländerna. I framtiden kan Cypern eventuellt anslutas till stödordningen för de övriga kandidatländerna, om det politiska läget ändras.

Europeiska rådet bestämde vidare att stödet skall fördelas på lika villkor oavsett när länderna ansluter sig. Detta innebär att särskilt avseende fästs vid de länder som har

det största stödbehovet. Europeiska rådet ställde sig positivt till kommissionens förslag till ett stödinstrument (sk catch up - stöd), till de fem länder som förbereder sig för anslutningsförhandlingar. Stödinstrumentet gäller åren 1998 och 1999.

Kommissionen lade den 18 mars 1998 fram ett förslag (KOM(1998) 150 slutlig) till förordning om samordning av stödet till kandidatländerna inom ramen för strategin inför anslutningen (nedan samordningsförordningen). Förslaget till förordning utfärdades på grundval av artikel 235 i EG-fördraget.

Stödet inför anslutningen avviker tydligt över hela linjen från det regional- och strukturpolitiska stödssystemet för medlemsstaterna. Stödet inför anslutningen anpassar således kandidatländerna bara i begränsad omfattning till det sammantagna regional- och strukturpolitiska stödssystemet i EU.

2. Det huvudsakliga innehållet

Syftet med samordningsförordningen är att säkerställa samordning och samstämmighet vad gäller stöd inom ramen för stödet inför anslutningen (inbegripet Phareprogrammet).

I förordningen preciseras vilken typ av åtgärder de enskilda finansieringsinstrumenten är avsedda för. Åtgärder avsedda att förbättra jordbruksföretagens struktur, strukturerna för förädling och saluförande av jordbruks- och fiskeprodukter samt för växtskyddskontroll, veterinär kontroll och livsmedelskontroll skall finansieras genom stöd på grundval av förordningen om fonden för jordbruksstöd inför anslutningen. Integrerade åtgärder för landsbygdsutveckling, inbegripet infrastrukturen på landsbygden och miljöåtgärder inom jordbruket, får också finansieras via jordbruksstödet.

Genom förordningen om fonden för struk-

turstöd inför anslutningen (ISPA) finansieras miljöåtgärder som hjälper de stödmottagande länderna att anpassa sig till gemenskapens regelverk på miljöområdet och målsättningarna för partnerskapen för anslutning. Vidare ges bidrag ut till åtgärder i fråga om transportinfrastruktur som främjar utvecklingen av transportsätt som är gångbara även i ett långsiktigt perspektiv, särskilt projekt av gemensamt intresse i enlighet med de kriterier som fastställs i rådets beslut 1692/96 om riktlinjerna för transeuropeiska nät och åtgärder som underlättar de stödmottagande ländernas anpassning till målen för partnerskapen för anslutning.

Finansieringen genom Phareprogrammet skall inriktas på de huvudsakliga prioriteringarna i samband med antagandet av gemenskapens regelverk, det vill säga administrativa och institutionella förbättringar i kandidatländerna och investeringar med undantag av de som omfattas av struktur- eller jordbruksstödet.

Aven investeringar som rör miljö och transporter som är nödvändiga för att de integrerade programmen för omstrukturering av industrin, regional utveckling och utveckling av landsbygden skall kunna genomföras kan komma i fråga vid finansiering genom Phareprogrammet.

Åtgärder som finansieras inom ramen för stödet inför anslutningen kan bara få stöd via en av stödformerna. Finansieringen av åtgärderna måste ske i enlighet med villkoren för partnerskap för anslutning och de särskilda bestämmelserna i förordningarna om de enskilda finansieringsinstrumenten samt i samordningsförordningen. Också kandidatländerna måste systematiskt bidra till finansieringen av investeringarna.

Genom förordningen inrättas en samordningskommitté. Kommitténs samordningsuppgifter skall särskilt gälla allmänna riktlinjer och flerårig programplanering för stödet inför anslutningen. Kommittén skall ha en företrädare för kommissionen som ordförande. Dessutom skall den bestå av företrädare för medlemsstaterna och en företrädare för Europeiska investeringsbanken. Företrädaren för Europeiska investeringsbanken har ingen rösträtt.

Europeiska kommissionen skall samordna de åtgärder som finansieras med medel från gemenskapens allmänna budget med de åtgärder som finansieras via andra instrument, till exempel Europeiska investeringsbanken.

Förslaget till förordning innefattar också bestämmelser om uppföljning och kontroll av hur medlen används. Förordningen skall gälla tillsvidare.

3. Konsekvenser för Finland

Förslaget har inga direkta konsekvenser för Finland och vår lagstiftning behöver inte ändras på grund av förordningen. Förordningen gäller inte stödet inför anslutningen, utan samordning och samstämmighet vad gäller bidrag inom ramen för stödet inför anslutningen. Därför har förslaget inget direkt samband med medlemsstaternas finansiella bidrag till Europeiska unionen. Det administrativa arbetet kommer dock att öka en aning på grund av förordningen.

4. Behandlingen av förslaget till förordning

Kommissionen lade fram förslaget till förordning om samordning av stödet inför anslutningen den 18 mars 1998 tillsammans med de andra förslagen till förordningar om stödet inför anslutningen. Därefter behandlades förslagen i gruppen Ordförandens vänner, Coreper och rådet för allmänna frågor som ett led i de övriga förordningarna rörande Agenda 2000.

I Finland behandlades förslaget den 1 april 1998 i sektionen för EU-utvidgningen och den 17 april 1998 i EU-ministerutskottet.

Behandlingen i detalj sker i gruppen Ordförandens vänner och eventuellt i andra arbetsgrupper under rådet.

När det gäller förordningar som grundar sig på artikel 235 i EG-fördraget skall rådet fatta enhälligt beslut efter att ha hört Europaparlamentet. Därtill skall rådet höra ekonomiska och sociala kommittén och regionkommittén.

Riksdagen kommer att informeras om behandlingsgång.

5. Förslag till statsrådets ståndpunkt

Finland understryker vikten av en omsorgsfull samordning av finansieringsinstrumenten för att undvika överlappningar och för att säkerställa att stöden får största möjliga ekonomiska effekt. Arbetsfördelningen mellan de olika finansieringsinstrumenten bör vara tydlig i betryggande grad.

Finland ställer sig positivt till att det inrät-

tas en särskild kommitté för att samordna stödet inför anslutningen. Regeringen kommer att utreda om kommitténs förhållande till andra befintliga eller planerade organ för övervakning av stödet inför anslutningen bör förtydligas.

Vidare ställer sig Finland positivt till att projekt inom miljö-, telekommunikations-

och transportområdet kan finansieras både genom strukturstödet inom ramen för strategin inför anslutningen och via Phareprogrammet. Regeringen kommer att utreda hur de olika finansieringsinstrumentens roll i finansieringen av transport- och miljöinvesteringar kunde förtydligas.